

## Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny z języka polskiego dla klasy 2 branżowej szkoły I stopnia

Układ wymagań odpowiada układowi podręcznika „To się czyta” z wydawnictwa Nowa Era. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

| Numer i temat lekcji                                                                | Ocena dopuszczająca<br><br>Uczeń potrafi:                                                    | Ocena dostateczna<br><br>Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:                       | Ocena dobra<br><br>Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:                                                    | Ocena bardzo dobra<br><br>Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:                                          | Ocena celująca<br><br>Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:                                        |
|-------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>2. Relacje międzyludzkie w zmieniającym się świecie</b>                          | - określić temat tekstu <i>Kosmopolityzm. Etyka w świecie obcych</i>                         | - posługiwać się pojęciami <i>obywatelstwo</i> i <i>narodowość</i> w wypowiedzi ustnej i pisemnej | - uzasadnić własną opinię o relacjach międzyludzkich w zmieniającym się świecie                                        | - wskazać korzyści z globalnej współpracy ludzi we współczesnym świecie                                       | - omówić różne aspekty tożsamości człowieka: samoświadomość, cechy wspólne z różnymi grupami i społecznościami |
| <b>3. Człowiek wobec ojczyzny w Hymnie do miłości ojczyzny Ignacego Krasickiego</b> | - wskazać ramy czasowe epoki oświecenia                                                      | - określić tematykę utworu Ignacego Krasickiego <i>Hymn do miłości ojczyzny</i>                   | - podać informacje o życiu i twórczości Ignacego Krasickiego                                                           | - scharakteryzować w zwięzły sposób literaturę i sztukę epoki oświecenia<br>- rozpoznać cechy gatunkowe hymnu | - zredagować wypowiedź pisemną na temat obowiązków patrioty w epoce oświecenia oraz współcześnie               |
| <b>4. O komplikacjach związanych z tożsamością narodową</b>                         | - określić tematykę tekstu Huberta Klimko-<br>-Dobrzanieckiego <i>Grecy umierają w domu</i>  | - określić elementy świata przedstawionego w utworze                                              | - poprawnie posługiwać się terminem <i>narracja</i><br>- rozpoznać typ narracji w utworze <i>Grecy umierają w domu</i> | - scharakteryzować problemy bohatera tekstu związane z tożsamością narodową                                   | - omówić sposoby przedstawiania narodowych cech bohaterów w wybranych utworach literackich i tekstach kultury  |
| <b>5. Wyobcowanie młodych ludzi</b>                                                 | - wymienić problemy młodych ludzi opisane w tekście Joanny Jagiełło <i>Kawa z kardamonem</i> | - ocenić zachowania bohaterów utworu <i>Kawa z kardamonem</i>                                     | - zredagować zaproszenie w formie e-maila, smsa lub postu                                                              | - rozpoznać w tekście elementy języka środowiskowego                                                          | - sformułować zasady zachowania w grupie rówieśniczej w różnych sytuacjach                                     |

|                                                                                        |                                                                                                            |                                                                                 |                                                                                                                                                                     |                                                                                                 |                                                                                                                     |
|----------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>6. Człowiek i nałóg w satyrze <i>Pijaństwo</i> Ignacego Krasickiego</b>             | - określić tematykę utworu Ignacego Krasickiego <i>Pijaństwo</i>                                           | - zredagować streszczenie satyry <i>Pijaństwo</i>                               | - wymienić cechy satyry jako gatunku literackiego                                                                                                                   | - ocenić postawy szlachty ukazane w satyrze <i>Pijaństwo</i>                                    | - omówić kontekst kulturowy utworu Ignacego Krasickiego                                                             |
| <b>7. Redagujemy notatkę</b>                                                           | - rozpoznać notatkę jako formę wypowiedzi                                                                  | - wymienić cechy notatki<br>- przekształcić przykładowy tekst w zwięzłą notatkę | - opracować notatkę w wybranej formie graficznej, np. tabeli, schematu, mapy myśli                                                                                  | - zredagować notatkę syntetyzującą dotyczącą epoki oświecenia                                   | - sporządzić notatkę syntetyzującą z dowolnej lektury                                                               |
| <b>8. Podsumowanie – człowiek wobec innych ludzi</b>                                   | - wymienić przykłady utworów epoki oświecenia                                                              | - określić tematykę przykładowych utworów epoki oświecenia                      | - przedstawić charakterystykę epoki oświecenia w polskiej kulturze                                                                                                  | - zdefiniować gatunki literackie: hymn, satyrę                                                  | - uzasadnić twierdzenie, że literatura oświeceniowa <i>uczy, bawiąc</i>                                             |
| <b>9., 10. Style języka</b>                                                            | - poprawnie posługiwać się terminem <i>styl językowy</i>                                                   | - wyróżnić style językowe: potoczny, naukowy, urzędowy, retoryczny, artystyczny | - przyporządkować przykładowe fragmenty tekstów do odpowiednich stylów językowych<br>- wskazać elementy stylu urzędowego, naukowego i potocznego w wybranym tekście | - poprawnie stosować różne style językowe w zależności od sytuacji komunikacyjnej               | - poprawić usterki stylistyczne w wypowiedziach ustnych i pisemnych                                                 |
| <b>11. Redagujemy protokół</b>                                                         | - rozpoznać protokół jako formę wypowiedzi                                                                 | - wymienić elementy składowe protokołu                                          | - przygotować protokół z zebrania społeczności szkolnej, np. samorządu klasowego                                                                                    | - zredagować na podstawie notatki protokół z dowolnego wydarzenia                               | - wskazać sytuacje branżowe lub zawodowe, w których niezbędne jest sporządzanie protokołu                           |
| <b>12. Buntownicy we współczesnym społeczeństwie</b>                                   | - określić temat tekstu Tadeusza Palecznego <i>Kontestacja. Formy buntu we współczesnym społeczeństwie</i> | - wskazać przejawy buntu młodych opisane w tekście Tadeusza Palecznego          | - wyjaśnić termin <i>kontestacja</i> przy pomocy odpowiedniego słownika<br>- przedstawić własną opinię o różnych formach buntu młodych                              | - scharakteryzować buntownika: wybraną postać rzeczywistą lub fikcyjną – np. literacką, filmową | - zredagować notatkę na temat dowolnego wydarzenia wyrażającego protest, z wykorzystaniem różnych źródeł informacji |
| <b>13., 14. Bunt i siła młodych ludzi w <i>Odzie do młodości</i> Adama Mickiewicza</b> | - wskazać ramy czasowe epoki romantyzmu<br>- wymienić twórców polskiego romantyzmu                         | - przedstawić podstawowe informacje o literaturze romantyzmu                    | - zaprezentować informacje o życiu i twórczości Adama Mickiewicza                                                                                                   | - wskazać cechy gatunkowe ody<br>- omówić najważniejsze cechy bohatera romantycznego –          | - podać przykłady tekstów kultury zawierających motyw kontrastu świata                                              |

|                                                                                  |                                                                                                                    |                                                                                                                                |                                                                                                                 |                                                                                                                             |                                                                                                           |
|----------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                  |                                                                                                                    | - określić tematykę <i>Ody do młodości</i> Adama Mickiewicza                                                                   | - omówić motyw buntu młodych w utworze Adama Mickiewicza                                                        | buntownika, indywidualisty                                                                                                  | młodych i starszego pokolenia                                                                             |
| <b>15. Wygląd – wyrazem buntu młodych?</b>                                       | - określić tematykę tekstu <i>Mirror, mirror</i><br>- poprawnie posługiwać się terminami: <i>powieść, narrator</i> | - omówić przeżycia i emocje bohaterki tekstu <i>Mirror, mirror</i>                                                             | - wymienić sposoby wyrażania buntu młodych ludzi wobec świata dorosłych ukazane w utworze <i>Mirror, mirror</i> | - sformułować odpowiednie argumenty i wykorzystać je w dyskusji na temat: <i>Co jest ważniejsze – wygląd czy osobowość?</i> | - wskazać w wybranych tekstach kultury różne przykłady wyrażania osobowości przez młodych ludzi           |
| <b>16. Bunt czy przystosowanie?</b>                                              | - określić elementy świata przedstawionego w powieści Anny Kańtoch <i>Tajemnica godziny trzynastej</i>             | - wymienić problemy młodych ludzi opisane w tekście Anny Kańtoch                                                               | - określić zasady obowiązujące w szkole i w otoczeniu bohaterki utworu <i>Tajemnica godziny trzynastej</i>      | - ocenić postawę bohaterki utworu Anny Kańtoch                                                                              | - sformułować wypowiedź o korzyściach i kosztach wyrażania własnego zdania w różnych sytuacjach życiowych |
| <b>17. Konflikt dwóch wizji świata w <i>Romantyczności</i> Adama Mickiewicza</b> | - zrelacjonować treść utworu Adama Mickiewicza <i>Romantyczność</i>                                                | - scharakteryzować bohaterów ballady <i>Romantyczność</i>                                                                      | - wymienić cechy ballady jako gatunku literackiego na przykładzie utworu Adama Mickiewicza                      | - wyjaśnić, na czym polegają dwie wizje świata ukazane w utworze Adama Mickiewicza                                          | - ocenić aktualność zasady: <i>Miej serce i patrzaj w serce!</i>                                          |
| <b>18., 19. Redagujemy rozprawkę</b>                                             | - określić budowę rozprawki jako formy wypowiedzi                                                                  | - posługiwać się terminami: <i>argument, teza, hipoteza</i><br>- formułować argumenty potwierdzające wybraną tezę lub hipotezę | - zredagować wstęp i zakończenie rozprawki<br>- stworzyć logiczny plan przykładowej rozprawki                   | - przygotować rozprawkę na wybrany temat                                                                                    | - zredagować rozprawkę na temat: <i>Być romantykiem czy realistą?</i>                                     |
| <b>20. Podsumowanie – bunt w epoce romantyzmu i współcześnie</b>                 | - określić tematykę <i>Ody do młodości</i> oraz <i>Romantyczności</i> Adama Mickiewicza                            | - przedstawić utwory romantyczne, w których pojawia się motyw buntu młodych                                                    | - uzasadnić, że Adam Mickiewicz jest typowym przedstawicielem epoki romantyzmu                                  | - przeanalizować motyw buntu młodych ludzi w wybranych utworach literackich                                                 | - uzasadnić, że <i>Oda do młodości</i> jest manifestem pokolenia epoki romantyzmu                         |
| <b>21. Styl potoczny</b>                                                         | - rozpoznać styl potoczny w przykładowej wypowiedzi                                                                | - odróżnić słownictwo oficjalne od potocznego                                                                                  | - odróżnić słownictwo neutralne od słownictwa                                                                   | - poprawnie stosować styl potoczny                                                                                          | - ocenić negatywnie proces wulgaryzacji języka                                                            |

|                                                                                                |                                                                                                                  |                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                      |
|------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                | - unikać wulgaryzmów w wypowiedziach                                                                             | - wskazać cechy stylu potocznego                                                                                                        | nacechowanego emocjonalnie                                                                                                                                                                      | w wypowiedziach ustnej i internetowej                                                                                                                              |                                                                                                                                      |
| <b>22. Uczucia i przeżycia w wieku dorastania</b>                                              | - określić temat utworu <i>Krzyk</i> Jordiego Sierry i Fabry                                                     | - podać przykłady pozytywnych i negatywnych emocji i uczuć<br>- ocenić negatywnie zjawisko hejtu w internecie                           | - nazwać emocje i uczucia bohaterki utworu <i>Krzyk</i>                                                                                                                                         | - zredagować wpis do pamiętnika dotyczący emocjonującego dnia                                                                                                      | - uczestniczyć w dyskusji na temat wyrażania emocji w internecie                                                                     |
| <b>23. Smutek w wierszu Adama Mickiewicza</b>                                                  | - podać temat wiersza Adama Mickiewicza <i>[Polały się łzy me czyste, rześiste...]</i>                           | - określić wiersz <i>[Polały się łzy me czyste, rześiste...]</i> jako podsumowanie życia poety                                          | - wskazać środki stylistyczne zastosowane w utworze Adama Mickiewicza<br>- poprawnie posługiwać się terminami: <i>podmiot liryczny, sytuacja liryczna, wers, rym, anafora, epitet, metafora</i> | - wypowiedzieć się na temat liryków lozańskich Adama Mickiewicza, wskazując okoliczności ich powstania oraz cechy szczególne na tle wcześniejszej twórczości poety | - wyjaśnić, dlaczego utwór Adama Mickiewicza można określić jako <i>wiersz-płacz</i>                                                 |
| <b>24. Przeżycia człowieka tułacza w Hymnie Juliusza Słowackiego</b>                           | - określić tematykę <i>Hymnu</i> Juliusza Słowackiego                                                            | - przedstawić podstawowe informacje o życiu i twórczości Juliusza Słowackiego<br>- wskazać twórcę jako przedstawiciela epoki romantyzmu | - określić uczucia i przeżycia podmiotu lirycznego wyrażone w <i>Hymnie</i>                                                                                                                     | - odszukać środki artystyczne zastosowane w <i>Hymnie</i> Juliusza Słowackiego<br>- określić rolę środków artystycznych użytych w wierszu                          | - wskazać w <i>Hymnie</i> Juliusza Słowackiego uniwersalne refleksje dotyczące życia człowieka                                       |
| <b>25. Obraz życia artysty w filmie Pedra Almodóvara</b>                                       | - wymienić najważniejsze cechy recenzji jako formy wypowiedzi – na przykładzie recenzji filmu <i>Ból i blask</i> | - określić doświadczenia i uczucia bohatera filmu opisane w tekście                                                                     | - odróżnić w recenzji informacje o dziele filmowym od opinii jej autorki                                                                                                                        | - zredagować recenzję wybranego filmu                                                                                                                              | - zinterpretować tytuł filmu <i>Ból i blask</i>                                                                                      |
| <b>26. Uczucia i rozum, natura i ludzie w wierszu Cypriana Kamila Norwida <i>W Weronie</i></b> | - określić temat wiersza Cypriana Kamila Norwida <i>W Weronie</i>                                                | - podać podstawowe informacje o życiu i twórczości Cypriana Kamila Norwida                                                              | - omówić motyw tragicznej miłości pojawiający się w wierszu <i>W Weronie</i><br>- rozpoznać w utworze Cypriana Norwida                                                                          | - zinterpretować metafory zawarte w wierszu <i>W Weronie</i>                                                                                                       | - wskazać i uzasadnić podobieństwa między utworami <i>W Weronie</i> Cypriana Kamila Norwida i <i>Romantyczność</i> Adama Mickiewicza |

|                                                                                    |                                                                                                     |                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                            |                                                                                  |
|------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                    |                                                                                                     | - określić poetę jako przedstawiciela epoki romantyzmu                                                                                                           | nawiązania do tragedii Williama Szekspira                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                            |                                                                                  |
| <b>27. O sztuce panowania nad emocjami</b>                                         | - określić temat i główną myśl tekstu Judith Orloff <i>Wolność emocjonalna</i>                      | - wyjaśnić, na czym polega wolność emocjonalna w opinii autorki tekstu                                                                                           | - wskazać fragmenty tekstu <i>Wolność emocjonalna</i> typowe dla poradnika                                                                                                                    | - wymienić i omówić korzyści z rozwijania wolności emocjonalnej opisane w tekście                                                                          | - sformułować własną opinię na temat wpływu emocji na zachowanie człowieka       |
| <b>28. Formy wypowiedzi: definicja słownikowa, hasło encyklopedyczne</b>           | - wyróżnić definicję słownikową i hasło encyklopedyczne w dowolnym słowniku i dowolnej encyklopedii | - poprawnie posługiwać się terminami: <i>słownik, encyklopedia, definicja słownikowa, hasło słownikowe, hasło encyklopedyczne</i>                                | - określić, z jakich elementów składa się definicja słownikowa<br>- wskazać różnice między hasłem słownikowym a hasłem encyklopedycznym                                                       | - stworzyć propozycje definicji słownikowych wybranych wyrazów<br>- wyjaśnić, dlaczego należy zachować krytycyzm wobec źródeł internetowych, np. Wikipedii | - utworzyć hasło encyklopedyczne na podstawie wiarygodnych źródeł                |
| <b>29. Podsumowanie – uczucia w poezji romantycznej i we współczesnej kulturze</b> | - określić tematykę poznanych wierszy poetów romantycznych                                          | - określić uczucia ukazane w wierszach <i>[Polały się łzy me czyste, rześiste...]</i> Adama Mickiewicza oraz <i>Hymn [Smutno mi, Boże!]</i> Juliusza Słowackiego | - odszukać środki stylistyczne w wybranym wierszu z epoki romantyzmu                                                                                                                          | - wyjaśnić, dlaczego romantyzm można nazwać <i>epoką serca</i>                                                                                             | - zinterpretować wybrany wiersz Juliusza Słowackiego lub Cypriana Kamila Norwida |
| <b>30., 31. Język w internecie</b>                                                 | - wskazać charakterystyczne elementy wypowiedzi internetowych, np. skróty, emotikony, memy          | - ocenić zjawisko hejtu w internecie i rozumieć jego konsekwencje<br>- odpowiednio reagować na przejawy agresji językowej w internecie                           | - stosować zasady redagowania e-maili w zależności od celu i odbiorcy wypowiedzi<br>- krytycznie oceniać wiadomości w internecie i weryfikować je na podstawie wiarygodnych źródeł informacji | - odszukać przykłady zastosowania różnych stylów języka w wypowiedziach internetowych                                                                      | - zaproponować podczas dyskusji sposoby zapobiegania zjawisku hejtu w internecie |
| <b>32. O pięknie zwycięstw i porażek</b>                                           | - wskazać temat i główną myśl utworu Elliota Aronsona                                               | - określić tekst Elliota Aronsona jako przykład tekstu autobiograficznego                                                                                        | - określić typ narracji w utworze Elliota Aronsona                                                                                                                                            | - podać przykłady utworów biograficznych i autobiograficznych                                                                                              | - wskazać i uzasadnić, co łączy postawę życiową autora tekstu z etyką stoicką    |

|                                                                                                |                                                                                                      |                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                       |                                                                                                                                    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                |                                                                                                      |                                                                                                                                   | - wskazać elementy autobiograficzne w tekście                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                       |                                                                                                                                    |
| <b>33. Człowiek pokonany przez los w noweli Bolesława Prusa <i>Z legend dawnego Egiptu</i></b> | - zaprezentować podstawowe informacje o epoce pozytywizmu (czas trwania, najważniejsi twórcy)        | - wyróżnić elementy świata przedstawionego w noweli <i>Z legend dawnego Egiptu</i>                                                | - wskazać najważniejsze tematy literatury pozytywizmu i przykłady utworów z tego okresu<br>- wymienić cechy gatunkowe noweli na podstawie utworu Bolesława Prusa                                | - scharakteryzować postaci Ramzesa i Horusa<br>- wyjaśnić, czym różnią się koncepcje władzy reprezentowane przez Ramzesa i Horusa                     | - wyjaśnić termin <i>parabola</i><br>- wskazać elementy paraboli w noweli Bolesława Prusa                                          |
| <b>34., 35. <i>Potop</i> Henryka Sienkiewicza jako powieść „ku pokrzepieniu serc”</b>          | - wskazać elementy świata przedstawionego w poznanych fragmentach <i>Potopu</i> Henryka Sienkiewicza | - przedstawić podstawowe informacje o życiu i twórczości Henryka Sienkiewicza<br>- określić tło historyczne powieści <i>Potop</i> | - zredagować streszczenie fragmentu powieści <i>Potop</i><br>- wskazać archaizmy w wybranym fragmencie powieści Henryka Sienkiewicza<br>- uzasadnić, że <i>Potop</i> jest powieścią historyczną | - zinterpretować stwierdzenie, że powieść Henryka Sienkiewicza powstała „ku pokrzepieniu serc”<br>- scharakteryzować wybranego bohatera <i>Potopu</i> | - zredagować wypowiedź pisemną na temat przemiany wewnętrznej Kmicica                                                              |
| <b>36. Człowiek i reżim polityczny</b>                                                         | - określić temat utworu Ele Fountain <i>Uciekinier</i>                                               | - wymienić przyczyny decyzji bohaterów powieści o ucieczce z kraju                                                                | - omówić realia życia codziennego w państwie totalitarnym ukazane we fragmencie powieści <i>Uciekinier</i><br>- scharakteryzować bohaterów utworu                                               | - zredagować opowiadanie o dalszych losach bohaterów utworu <i>Uciekinier</i>                                                                         | - podać przykłady wpływu systemu politycznego na życie ludzi ukazane w wybranych tekstach prasowych, filmach, utworach literackich |
| <b>37. Zwycięzcy czy zwyciężeni? O noweli <i>Gloria victis</i> Elizy Orzeszkowej</b>           | - wskazać temat i tło historyczne noweli <i>Gloria victis</i>                                        | - określić elementy świata przedstawionego w utworze: czas, miejsce akcji, bohaterów, wydarzenia oraz typ narracji                | - wyjaśnić, dlaczego utwór <i>Gloria victis</i> stanowi hołd dla poległych w powstaniu styczniowym                                                                                              | - określić rolę przyrody i sposób jej przedstawienia w noweli Elizy Orzeszkowej                                                                       | - odszukać motyw powstania styczniowego w utworach literackich i innych tekstach kultury                                           |

|                                                                                                                |                                                                                         |                                                                                                                     |                                                                                                                |                                                                                                                                      |                                                                                                                      |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                |                                                                                         |                                                                                                                     | - wyjaśnić znaczenie tytułu noweli Elizy Orzeszkowej                                                           |                                                                                                                                      |                                                                                                                      |
| <b>38., 39. Redagujemy opinię i skargę</b>                                                                     | - rozpoznać opinię i skargę jako formy wypowiedzi                                       | - wskazać najważniejsze elementy opinii i skargi<br>- oceniać krytycznie przykładowe opinie na forach internetowych | - zredagować opinię o dowolnym produkcie, wybranej usłudze lub firmie<br>- napisać skargę                      | - przekształcić tekst skargi tak, aby wyeliminować słownictwo nacechowane emocjonalnie i agresję słowną                              | - napisać odpowiedź na przykładową opinię lub skargę dotyczącą działania firmy                                       |
| <b>40. Podsumowanie – człowiek pokonany i niepokonany w literaturze pozytywizmu i w utworach współczesnych</b> | - wymienić przedstawicieli literatury pozytywizmu oraz przykładowe utwory z tego okresu | - określić tematykę poznanych utworów literackich epoki pozytywizmu                                                 | - przedstawić cechy noweli i powieści historycznej na dowolnych przykładach                                    | - omówić zwycięstwa i klęski bohaterów wybranych utworów epoki pozytywizmu                                                           | - uzasadnić znaczenie literatury pozytywizmu dla zachowania wartości narodowych – na wybranych przykładach           |
| <b>41. Język reklamy</b>                                                                                       | - podać przykłady różnych form reklamy                                                  | - stworzyć przykładowe hasła reklamowe<br>- krytycznie ocenić przykładową reklamę telewizyjną, prasową, internetową | - wskazać różne style języka w tekstach reklamowych                                                            | - poprawnie posługiwać się pojęciami <i>perswazja</i> , <i>manipulacja</i> w wypowiedziach na temat reklamy                          | - wskazać reklamy, w których zastosowano manipulację<br>- uzasadnić, dlaczego wskazane reklamy zawierają manipulację |
| <b>42. Współczesny człowiek i natura w piosenkach i działaniach artystycznych</b>                              | - podać przykłady tekstów kultury, w tym piosenek, o tematyce ekologicznej              | - określić tematykę i główną myśl artykułu <i>Evergreeny w obronie przyrody</i>                                     | - przygotować wypowiedź dotyczącą znaczenia działań proekologicznych<br>- zaprezentować przygotowaną wypowiedź | - wskazać dowolne dzieło artystyczne łączące sztukę z przyrodą                                                                       | - omówić przykładowe działania artystyczne związane z ekologią                                                       |
| <b>43. Górski pejzaż w wierszu Kazimierza Przerwy-Tetmajera <i>Melodia mgieł nocnych</i></b>                   | - przedstawić podstawowe wiadomości o Młodej Polsce (czas trwania, twórcy)              | - wymienić najważniejsze tematy literatury młodopolskiej<br>- omówić sposób ukazania przyrody                       | - wskazać środki artystyczne zastosowane w utworze                                                             | - zredagować opis krajobrazu<br>- poprawnie posługiwać się terminami: <i>Młoda Polska</i> , <i>modernizm</i> , <i>impresjonizm</i> , | - odszukać w różnych źródłach, w tym multimedialnych, informacje o sztuce modernizmu                                 |

|                                                                                               |                                                                                                                      |                                                                                             |                                                                                           |                                                                                                                                         |                                                                                                                                 |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                               |                                                                                                                      | w wierszu <i>Melodia mgieł nocnych</i>                                                      |                                                                                           | ekspresjonizm, symbolizm, dekadentyzm w wypowiedzi na temat literatury epoki                                                            |                                                                                                                                 |
| <b>44., 45., 46. Obraz wsi w <i>Chłopach</i> Władysława Stanisława Reymonta</b>               | - scharakteryzować świat przedstawiony w <i>Chłopach</i> : czas, miejsce akcji, bohaterów oraz główne wątki powieści | - omówić obraz życia wsi na początku XX w. na podstawie fragmentów powieści <i>Chłopi</i>   | - omówić związki człowieka ze zmieniającą się przyrodą ukazane w <i>Chłopach</i>          | - wskazać środki artystyczne zastosowane we fragmencie powieści <i>Chłopi</i>                                                           | - zaprezentować i omówić przykłady utworów literackich i innych tekstów kultury podejmujących temat wsi i życia jej mieszkańców |
| <b>47. Człowiek przeciwko naturze i w jej obronie</b>                                         | - określić tematykę poznanego fragmentu utworu Marka Janczyka <i>Antonówka</i>                                       | - wskazać różne postawy ludzi wobec środowiska naturalnego ukazane w tekście Marka Janczyka | - ocenić postępowanie bohaterów tekstu                                                    | - przygotować argumenty do dyskusji na temat: <i>Czy warto reagować na niszczenie środowiska?</i>                                       | - uczestniczyć w dyskusji na temat aktywności młodych ludzi na rzecz ochrony środowiska                                         |
| <b>48. Natura jako wzór dobrego życia – o wierszu Leopolda Staffa <i>Ogród przedziwny</i></b> | - określić tematykę wiersza Leopolda Staffa <i>Ogród przedziwny</i>                                                  | - przedstawić podstawowe informacje o życiu i twórczości Leopolda Staffa                    | - określić sytuację liryczną w wierszu <i>Ogród przedziwny</i>                            | - zinterpretować symbolikę zastosowaną w utworze <i>Ogród przedziwny</i>                                                                | - zaprojektować i wykonać multimedialną ilustrację do wiersza Leopolda Staffa                                                   |
| <b>49. Wizja świata po katastrofie</b>                                                        | - wskazać elementy świata przedstawionego w utworze <i>Życie, które znaliśmy</i>                                     | - wymienić skutki kosmicznej katastrofy dla życia ludzi ukazane w tekście                   | - uzasadnić, że poznany fragment powieści <i>Życie, które znaliśmy</i> ma formę dziennika | - zaprezentować i omówić przykłady utworów literackich, filmów, seriali, gier komputerowych ukazujących pesymistyczne wizje przyszłości | - zredagować zapisy z dziennika dotyczące życia w świecie po kosmicznej katastrofie                                             |
| <b>50. Pisownia wyrazów wielką i małą literą</b>                                              | - przedstawić podstawowe zasady pisowni wielką i małą literą                                                         | - stosować zasady pisowni nazw geograficznych                                               | - poprawnie zapisywać tytuły dzieł literackich i filmowych                                | - stosować zasady poprawnej pisowni zaimków w tekstach użytkowych                                                                       | - uzasadnić pisownię zaimków wielką lub małą literą w listach oraz formach komunikacji internetowej                             |
| <b>51. Podsumowanie – człowiek i natura w literaturze</b>                                     | - przedstawić najważniejsze informacje o Młodej Polsce                                                               | - określić tematykę poznanych utworów okresu modernizmu                                     | - omówić związki człowieka z naturą ukazane w wybranym utworze młodopolskim               | - zinterpretować wybrany wiersz poety z okresu Młodej Polski                                                                            | - omówić relacje człowieka z przyrodą we współczesnym świecie – na przykładzie                                                  |

|                                                                                                                       |                                                                                                                             |                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                             |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>i sztuce z okresu<br/>Młodej Polski<br/>i współczesnej</b>                                                         |                                                                                                                             |                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                           | wybranych tekstów<br>kultury                                                                                                                                                |
| <b>52., 53. Rodzaje<br/>stylizacji językowej</b>                                                                      | - rozpoznać stylizację<br>językową<br>w przykładowym tekście                                                                | - wymienić rodzaje<br>stylizacji językowej                                                                                                                   | - wskazać w tekstach<br>zabiegi służące<br>archaizacji i stylizacji<br>gwarowej<br>- wyjaśnić na wybranym<br>przykładzie, na czym<br>polega kolokwializacja | - odszukać fragment<br>dowolnego utworu<br>zawierający elementy<br>stylizacji gwarowej                                                                                                                                    | - wymienić utwory<br>literackie lub słowno-<br>-muzyczne, w których<br>występuje stylizacja<br>na język używany<br>w wybranym środowisku                                    |
| <b>54. Miasto<br/>przyjazne dla<br/>mieszkańców</b>                                                                   | - określić główną myśl<br>artykułu <i>Polska betonoza</i>                                                                   | - wymienić cechy<br>współczesnego miasta<br>opisane w tekście                                                                                                | - odróżnić w artykule<br>prasowym informacje od<br>opinii                                                                                                   | - wyjaśnić pojęcie<br><i>betonoza</i><br>- omówić wpływ<br>zjawiska „betonozy”<br>na życie mieszkańców<br>miasta                                                                                                          | - odszukać w różnych<br>źródłach, w tym<br>internetowych,<br>przykłady sztuki ulicznej<br>- ocenić rolę<br>odszukanych przykładów<br>street artu w przestrzeni<br>miejskiej |
| <b>55. Miasto w poezji<br/>i sztuce<br/>dwudziestolecia<br/>międzywojennego –<br/>o Gmachach Juliana<br/>Przybosa</b> | - przedstawić<br>podstawowe wiadomości<br>o dwudziestoleciu<br>międzywojennym (czas<br>trwania, tło historyczne,<br>twórcy) | - wymienić najważniejsze<br>tematy literatury<br>dwudziestolecia<br>międzywojennego<br>- określić sposób<br>przedstawienia miasta<br>w wierszu <i>Gmachy</i> | - odszukać i nazwać<br>środki artystyczne użyte<br>w utworze                                                                                                | - podać przykłady miast<br>przyszłości<br>przedstawionych<br>w wybranych filmach<br>- omówić kierunki<br>i tendencje występujące<br>w sztuce dwudziestolecia<br>międzywojennego:<br>kubizm, abstrakcjonizm,<br>surrealizm | - odszukać w różnych<br>źródłach przykłady<br>awangardowych dzieł<br>okresu międzywojennego                                                                                 |
| <b>56. Miejskie<br/>przyjemności<br/>w utworze<br/>Elizabeth Gilbert</b>                                              | - określić temat<br>fragmentu powieści <i>Jedz,<br/>módl się, kochaj</i>                                                    | - wskazać narratora<br>powieści<br>- scharakteryzować<br>narratora powieści                                                                                  | - zrelacjonować miejskie<br>wędrowki opisane we<br>fragmentie powieści                                                                                      | - opisać ulubione miejsce<br>w wybranym mieście                                                                                                                                                                           | - odszukać w różnych<br>źródłach informacje<br>o słynnych metropoliach<br>i życiu ich mieszkańców                                                                           |

|                                                                                                                 |                                                                                                                                              |                                                                                                                           |                                                                                                |                                                                                    |                                                                                                                                                                   |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <i>Jedź, módl się, kochaj</i>                                                                                   |                                                                                                                                              |                                                                                                                           |                                                                                                |                                                                                    |                                                                                                                                                                   |
| <b>57. Poeta i miasto w wierszu Juliana Tuwima <i>Do krytyków</i></b>                                           | - przedstawić najważniejsze informacje o twórczości Juliana Tuwima                                                                           | - określić tematykę i nastrój wiersza <i>Do krytyków</i>                                                                  | - wskazać środki artystyczne zastosowane w utworze                                             | - uzasadnić, że wiersz <i>Do krytyków</i> stanowi manifest poetycki Juliana Tuwima | - wymienić piosenki napisane do wierszy i słów Juliana Tuwima oraz wykonawców tych utworów<br>- sformułować opinię na temat piosenek stworzonych do tekstów poety |
| <b>58. Miasto z różnych perspektyw</b>                                                                          | - określić temat fragmentu utworu <i>Papierowe miasta</i>                                                                                    | - omówić dwa sposoby postrzegania miasta przedstawione w tekście                                                          | - wyjaśnić tytuł utworu <i>Papierowe miasta</i>                                                | - wypowiedzieć się na temat zmian, które należy przeprowadzić w danej miejscowości | - zredagować opis miejscowości widzianej z wybranej perspektywy                                                                                                   |
| <b>59. Pisownia łączna, rozdzielna i z łącznikiem</b>                                                           | - wskazać zasady pisowni łącznej i rozdzielnej części <i>by</i> , przeczenia <i>nie</i> oraz przedrostków                                    | - poprawnie zapisywać częśćkę <i>by</i> i przeczenie <i>nie</i> z różnymi częściami mowy                                  | - poprawnie zapisywać przymiotniki złożone                                                     | - wyjaśnić i stosować zasady pisowni wyrazów z użyciem łącznika                    | - utworzyć słowniczek dwuczłonowych wyrazów związanych z przyszłymi pracą i zawodem                                                                               |
| <b>60. Podsumowanie – miejskie opowieści w poezji dwudziestolecia międzywojennego i w kulturze współczesnej</b> | - wymienić najważniejsze tematy poezji dwudziestolecia międzywojennego<br>- podać przykłady utworów z okresu dwudziestolecia międzywojennego | - wymienić poetów dwudziestolecia międzywojennego<br>- przedstawić informacje o twórczości jednego z wymienionych twórców | - omówić obraz miasta ukazany w wybranym wierszu z okresu dwudziestolecia międzywojennego      | - wypowiedzieć się na temat wybranego filmu lub serialu podejmującego temat miasta | - określić stosunek poetów dwudziestolecia międzywojennego do miasta i osiągnięć cywilizacyjnych                                                                  |
| <b>61. Związki frazeologiczne i ich pochodzenie</b>                                                             | - rozpoznać przykładowe związki frazeologiczne                                                                                               | - korzystać ze słownika frazeologicznego                                                                                  | - wyjaśnić znaczenie przykładowych związków frazeologicznych pochodzących z mitologii, Biblii, | - wymienić różne źródła związków frazeologicznych                                  | - wskazać związki frazeologiczne pochodzące z wybranych tekstów kultury                                                                                           |

|                                                                                  |                                                                                                                |                                                                                                                       |                                                                                    |                                                                                           |                                                                                                                                                                 |
|----------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                  |                                                                                                                |                                                                                                                       | literatury, reklamy,<br>języka potocznego                                          |                                                                                           |                                                                                                                                                                 |
| <b>62. Człowiek w sytuacji kryzysowej w powieści Paula Hardinga <i>Enon</i></b>  | - określić elementy świata przedstawionego w utworze <i>Enon</i> : miejsce i czas akcji, bohaterów, wydarzenia | - poprawnie posługiwać się w wypowiedzi na temat utworu terminami: <i>narrator, narracja pierwszoosobowa, powieść</i> | - wskazać narratora utworu<br>- scharakteryzować narratora utworu                  | - omówić przeżycia i uczucia bohatera powieści <i>Enon</i>                                | - scharakteryzować przeżycia i zachowania człowieka w sytuacji kryzysowej – na podstawie dowolnego utworu literackiego lub filmowego                            |
| <b>63. Człowiek bezbronny w wierszu Kazimierzy Iłakowiczówny <i>Obrona</i></b>   | - wskazać temat wiersza <i>Obrona</i>                                                                          | - określić przeżycia i uczucia podmiotu lirycznego wiersza <i>Obrona</i>                                              | - wskazać ukazane w wierszu zjawiska, wobec których człowiek jest bezbronny        | - określić sposoby wyrażania emocji i przeżyć podmiotu lirycznego                         | - zinterpretować wiersz <i>Obrona</i> i wyjaśnić jego tytuł                                                                                                     |
| <b>64. Doświadczenie świata po śmierci bliskiej osoby w powieści Rok szczura</b> | - zrelacjonować treść fragmentu powieści <i>Rok szczura</i>                                                    | - wypowiedzieć się na temat przeżyć bohaterki utworu <i>Rok szczura</i>                                               | - omówić postawę bohaterki wobec tragedii rodzinnej                                | - określić sposoby ukazania w utworze traumatycznego doświadczenia śmierci bliskiej osoby | - wskazać utwory dotyczące postawy człowieka wobec utraty bliskich<br>- omówić wybrane utwory podejmujące temat utraty bliskich                                 |
| <b>65. Miłość i zazdrość w wierszu Jana Lechonia</b>                             | - określić tematykę wiersza Jana Lechonia <i>Zazdrość</i>                                                      | - przedstawić informacje o Janie Lechoniu jako współtwórcy grupy poetyckiej Skamander                                 | - odszukać w wierszu epitety i porównania oraz określić ich funkcje                | - omówić motywy niespełnionej miłości i śmierci w poezji Jana Lechonia                    | - opisać obraz Edvarda Muncha <i>Zazdrość</i><br>- wyjaśnić, czy dzieło Edvarda Muncha mogłoby być dobrym kontekstem interpretacyjnym dla wiersza Jana Lechonia |
| <b>66. Spojrzenie w przeszłość w wierszu Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej</b>  | - wskazać wiersz <i>Przebyta droga</i> jako przykład poezji dwudziestolecia międzywojennego                    | - nazwać uczucia wyrażone w utworze <i>Przebyta droga</i>                                                             | - określić, jak podmiot liryczny wiersza <i>Przebyta droga</i> ocenia własne życie | - wypowiedzieć się na temat znaczenia kryzysu w życiu młodego człowieka                   | - odszukać przykłady utworów Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej                                                                                                 |

|                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                |                                                                                                                                                             |                                                                                                                                   |                                                                                                              |                                                                                              |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------|
| -Jasnorzewskiej<br><i>Przebyta droga</i>                                                                                                                      |                                                                                                                                                |                                                                                                                                                             | - uzasadnić, że utwór jest miniaturą poetycką                                                                                     |                                                                                                              | wykonywanych jako piosenki                                                                   |
| <b>67. Wizja przyszłości w serialu <i>Rok za rokiem</i></b>                                                                                                   | - odszukać w recenzji informacje o czasie, miejscu akcji, bohaterach i fabule serialu                                                          | - omówić wizję przyszłości ukazaną w serialu <i>Rok za rokiem</i>                                                                                           | - wskazać w recenzji fragmenty stanowiące informacje oraz fragmenty będące opiniami autora<br>- wymienić cechy gatunkowe recenzji | - podać przykłady utworów, np. filmu, powieści, komiksu, ukazujących wizję przyszłości                       | - wypowiedzieć się na temat obrazu przyszłości ukazanego w wybranym utworze                  |
| <b>68. Błędy frazeologiczne. Frazeologizmy a przysłówia</b>                                                                                                   | - podać przykłady przysłów i wyjaśnić ich znaczenie                                                                                            | - odróżnić frazeologizmy od przysłów                                                                                                                        | - poprawnie używać frazeologizmów w wypowiedziach ustnych i pisemnych                                                             | - wskazać błędy frazeologiczne w przykładowych wypowiedziach<br>- poprawić wskazane błędy                    | - wskazać związki frazeologiczne w wybranych hasłach słownikowych                            |
| <b>69.,70. Podsumowanie – kryzys jako ważne ludzkie doświadczenie</b><br><br><b>Powtórzenie wiadomości – od oświecenia do dwudziestolecia międzywojennego</b> | - wskazać przedstawicieli poznanych epok<br>- podać przykłady utworów z danej epoki<br>- określić tematykę przykładowych utworów z danej epoki | - scharakteryzować w zwięzły sposób kolejne okresy w literaturze i kulturze: oświecenie, romantyzm, pozytywizm, Młodą Polskę, dwudziestolecie międzywojenne | - wymienić poetów dwudziestolecia międzywojennego oraz przykładowe wiersze tych twórców                                           | - omówić treść wybranego utworu literackiego lub innego tekstu kultury podejmującego temat kryzysu życiowego | - napisać recenzję dowolnego utworu literackiego lub filmowego dotyczącego kryzysu życiowego |

Źródło: Wydawnictwo Nowa Era

Opracowanie: E.Mrożek, E.Napiórkowska, Z. Różacka, M. Wróbel